

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

(Bjelovar, Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovac, Koprivnica, Križevci, Kumrovec, Kutina, Sesvete, Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice, Veliki Tabor, Virje i Zelina)

TEHNIČKO UREDNIŠTVO

Stručni kolegij Muzeja Moslavine u Kutini

Glavni i odgovorni urednik: Srećko Karapetrić

Tehnički urednik: Tihomir Krsmanović

Uređivački kolegij: Goran Jakovljević (Bjelovar),
Srećko Karapetrić (Kutina), Tihomir Krsmanović (Kutina),
Slavica Moslavac (Kutina)

KOREKTURA: Ana Bobovac, Srećko Karapetrić

Muzejski vjesnik izlazi jedanput godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Za sadržaj i lekturu tekstova odgovaraju autori.

Glasiло solidarno financiraju Muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

Nakladnik: Muzej Moslavine Kutina

Za nakladnika: Slavica Moslavac

Tisak: Tiskara i knjigovežnica Kutina

Broj 14 - travanj 1991.

Godina XIV

Naklada: 600 komada

Naslovna stranica: Detalj sa izložbe "30. godina Muzeja Moslavine" u Kutini

O IZDAVAČKOJ DJELATNOSTI MUZEJA GRADA KOPRIVNICE

(u povodu muzejskih obljetnica)

Od prve muzejske izložbe u Koprivnici prošlo je ravnih 145 godina: bila je to izložba staroga novca i povelja koja je priredena 1856. godine u povodu polaganja kamena temeljca za novu pučku školu od strane bana Jelačića¹. Izdavačku djelatnost koprivničkog Muzeja okvirno možemo podijeliti na tri razdoblja: **prvo** razdoblje seže od osnutka Odbora do smrti dra Leandera Brozovića 1963. godine; **drugo** razdoblje traje od akcija za osnivanje Galerije Hlebine 1967/1968. do osnivanja Podravnog zbornika 1975. godine; **treće** razdoblje traje do danas.

Prvo razdoblje: u jesen 1945. godine pokrenuta je inicijativa za osnivanjem Muzeja grada Koprivnice, pa je već 1946. Odbor za osnivanje Muzeja počeo izdavati Zbornik Muzeja grada Koprivnice koji je izlazio do 1953. s ukupno 8 svezaka u kojima su sudjelovala 22 autora te uredništvo (dr. L. Brozović, slikar S. Kukec, publicist i novinar I. Paprika); stručnih i znanstvenih priloga je bilo 50 (bez vijesti i popisa darovatelja); ukupan broj stranica - 132. Među suradnicima koje je Odbor za osnivanje angažirao nalazimo brojne poznate stručnjake: I. Bach, V. Blašković, K. Dočkal, M. Gavazzi, M. Gušić, E. Łaszowski, S. Pavičić, M. Stahuljak, L. Thaller, V. Žganec, B. Vikić i dr. Zbornik je bio dobro ilustriran crtežima i fotografijama. Muzej je osnovan 1951. godine, pa je vjerojatno smatrano da je zadatak Odbora ispunjen te nema potrebe za nastavkom takvoga glasila². Godine 1952. tiskan je katalog "Stara Koprivnica u slici". Za Brozovićeva života još je tiskana mapa crteža "Koprivnica" (crteži Stjepana Kukeca i komentari L. Brozovića; izdano u povodu 10. obljetnice Muzeja, 1961).

Drugo razdoblje: osim dva šapirografirana povijesna izdanja (F. Horvatić - S. Kolar; S. Kolar - R. Filipčić), te izdanja nekoliko razglednica, ovaj period obilježavaju 4 kataloga izložbi u muzejskoj zgradi (jedan je arheološko-numizmatički a tri ak. slikara F. Hotija, Z. Forko i S. Tuk-Grgić), jedan iz 1967. bio je tragom izložbe četvorice velikih naivaca na Šoderici (I. Generalić, M. Kovačić, I. Večenaj, F. Filipović), a 11 kataloga su ostalih autora, uglavnom kolek-

tivnih izložbi (Naivci '73). Praktično, možemo reći da je izdavačka djelatnost drugoga razdoblja predigra, svakako zahvaljujući ekonomskom poletu početkom sedamdesetih godina, razmahu izdavačke djelatnosti trećega razdoblja³.

Treće razdoblje vezano je uz pojavu **Podravnog zbornika** 1975. godine, iz čega će zahvaljujući inicijativi nekolicine muzealaca te javnih i kulturnih radnika iz radnih organizacija i ustanova proisteći snažna izdavačka djelatnost prilično širokoga spektra⁴. Do kraja 1990. godine izašlo je 16 godišta PZ sa 704 teme koje je obradilo 256 autora⁵. Osim literarnih tema, koje naoko pretežu (zapravo su to sve kraći radovi), najzastupljenije su raznolike povijesne teme, te ekonomija (često u službi tekuće politike ili administrativnih izvještaja, što i jest najslabija točka), zatim etnografske i slične teme, teme iz povijesti književnosti i jezika, teme o recentnoj umjetnosti i povijesti umjetnosti, arheologija itd. Sve brojeve PZ do sada je uređivalo uredništvo s Franjom Horvatićem na čelu (uredništvo je mijenjalo članove, kao i Savjet). Kod PZ je najvažnija činjenica da izlazi kontinuirano svake godine, te da je stekao veliki ugled, kako u Jugoslaviji tako i u priličnom broju evropskih zemalja s kojima koprivnički Muzej razmjenjuje stručne publikacije⁶.

U Biblioteci Podravnog zbornika, koja je morala korigirati svoj prvotno vrlo opsežan plan od 16 naslova manje ili više sintetskog karaktera⁷, ipak je od 1977. do kraja 1990. godine tiskano 27 naslova, od čega (očito i zbog činjenice da tek u novije vrijeme cvjeta privatno izdavaštvo a javljaju se i novi nakladnici) dobar dio čini publicistika ili pjesničko-prozna književnost (15 naslova): tu su, primjerice, djela I. Strahonje, M. Gjerek, B. Loborec, V. Prvčića itd. Ostali naslovi su povijesnog karaktera (Feletar, N. Klaić, L. Brozović, F. Horvatić itd.), povijesnoumjetničkog karaktera (Crnković o Gažiju i Generaliću, Špoljar o Viriusu), etnologija (J. Turković), zbirke karikatura (I. Haramija Hans) i dr. U svakom slučaju, može se reći da je Biblioteka Podravnog zbornika ispunila svoju ulogu te da bi bila šteta da prestanu izlaziti ili Podravski zbornik ili izdanja Biblioteke

Podravskog zbornika⁸. U novije vrijeme nastoji se novijim ljudima u uredništvu i Savjetu dati "svježe" krvi i u te projekte.

Treća kategorija izdanja je doživjela pravi "bum": to su **katalozi i vodiči**. Od 1975. do kraja 1990. godine ukupno je tiskano 165 kataloga, što s onima ranijima čini zbroj od 182 naslova. U trećem razdoblju tiskana su 4 kataloga-vodiča zbirki i donacija: I. Sabolića, J. Turkovića, I. Generalića i V. Malančeca. Galerija Koprivnica je imala od svega ukupno 82 naslova, a Galerija Hlebine 59 naslova, dok je od općenitih muzejskih izložbi (izložbe u matičnoj zgradi, Gradskoj knjižnici, "Podravki", školama itd.) izdano 29 naslova. Od muzejskih izložbi obimniji su i značajniji katalozi koji su izdani zajedno s Muzejskim društvom sjeverozapadne Hrvatske (arheologija, etnologija, stare ure, kompleksne izložbe), vodič iz 1975. izložba o arheološkom lokalitetu Rudini, o starom novcu itd. Galerija Koprivnica imala je prilično značajnih izložbi, a od kataloga se izdvajaju oni koji su rađeni u suradnji s drugim galerijama ili stranim kulturnim ustanovama (primjerice, Novi kvadrat, Grafički listovi JAZU, Umjetnost osamdesetih, Fotografije u Hrvatskoj sedamdesetih, Slikari memorije, Josip Generalić, Geometrija ...). Ipak, smatramo da je u Galeriji Koprivnica bio izuzetno važan izložbeni i izdavački rad s domaćim umjetnicima, kako živućim, tako i još više osvjetljavanje zaboravljenih ili nedovoljno vrednovanih starijih (Podravci Podravini, P. Franjić, V. Grdan, F. Malančec, Ž. Hegedušić, F. Mraz, F. Hoti, S. Kukec, T. Kolombar, J. Turković, Z. Kauzarić Atač, F. Signjar, F. Dolenc, Zemljaši izvan "Zemlje", donacija dra Malančeca, zbirka P. Kanižaja itd.); od suvremenih slikara i akcija možemo izdvojiti primjerice ove naslove i imena: LOK-strip, I. Vizvari, Alfa, V. Vincek, Ljeto 86, D. Bakliža, M. Jakupec, V. Delimar, Erotika, kao i nekoliko zanimljivih kolektivnih izložbi. Galerija Hlebine u trećem razdoblju, uz poznate kolektivne izložbe žena-slikarica, Hlebinsku jesen, Hlebinski crtež, 50 godina naive, 20 godina Galerije Hlebine itd, imala je i izložbe značajnih slikara s katalogima: I. Generalića, I. Večenaja, M. Kovačića, M. Viriusa, M. Puškarić, J. Generalića, D. Gažija, M. i M. Generalića, D. Lončarić, K. Vizvari, M. Mehkeka, N. Švegović-Budaj, K. Henc, S. Naletilić-Penavuše, K. Trumbetaša i dr. Nekoliko kataloga izložbi pratilo je kolektivne izložbe u inozemstvu (primjerice Stuttgart, München, Düsseldorf, Freiburg, Eisenstadt, Trst, Frankfurt am Main itd.).

Koprivnički muzej imao je, zajedno s dr. D. Feletarom, veliku ulogu i u zajedničkom pokretanju i održavanju Muzejskog vjesnika, kojemu

je do kraja 1990. godine suizdavač u 13 svezaka, od čega je kolektiv MGK-c uredio pet svezaka (prva tri, br. 8 i 9). Također zajedno s MDSZH suizdavač je nekoliko većih izdanja od kojih su najznačajniji veliki katalog "40 godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj" (1986) i "Registar arheoloških nalaza i nalazišta sjeverozapadne Hrvatske" (1990), koji su uglavnom rezultat rada arheologa i preparatora SZH, uz nekoliko zagrebačkih stručnjaka. Zajedno s Odjelom za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti iz Zagreba suizdavač je izuzetno značajne knjige "Koprivnica, grad i spomenici" (1986), koja je rezultat višegodišnjeg rada na oglednom modelu interdisciplinarnog istraživanja jednoga panonskohrvatskoga grada.

I na kraju, nepotpuni podaci o lecima i razglednicama (od kojih jedna služi i danas kao ulaznica) govore da ih je ukupno bilo tiskano 18, od kojih nekoliko u Galeriji Koprivnica, te više od deset s muzejskim temama.

Zaključujući ovaj kratki pregled izdavačke djelatnosti Muzeja grada Koprivnice (detaljnije će, nadamo se, u toku ove godine biti objavljeno na drugim mjestima), moramo dati još nekoliko napomena: u izdavačkoj djelatnosti zadržali smo se na tiskanom materijalima, ali nam manjkaju potpuni podaci o plakatima, kojih je također bio velik broj premda nisu postojali za svaku izložbu i uz svaki katalog. U ovom tekstu nismo u izdavačku djelatnost uvrstili niti izradu različitih kopija grbova i predmeta muzejskog karaktera, te izradu značaka, premda je i u tome bilo izrazito uspješnih detalja. Rezimirajući, spomenimo da je koprivnički Muzej u 40 godina postojanja ustanove ili u 45 godina od početka izdavačke djelatnosti (mislimo na Odbor za osnivanje Muzeja) bio izdavačem i suizdavačem blizu 250 različitih kataloga, vodiča, knjiga i časopisa, što je za jednu ovakvu ustanovu zaista vrlo veliki broj. U svemu tome velika je i zasluga poduzeća i ustanova u gradu i Podravini, ali se ne smije zaboraviti da je to u prvome redu zasluga kolektiva Muzeja grada Koprivnice, tj. svih koji su u njemu radili.

BILJEŠKE:

1. Z. Marković, Glas Podravine br. 16, 25. 4. 1986, 10; Z. Marković, Scientia Podraviana 4, Koprivnica 1990, 8-9
2. Zbornik Muzeja grada Koprivnice je raritet, a nalazi se u MGKc. Popis izdanja MGKc do kraja 1986. nalazi se u katalogu izložbe u svibnju 1987. god. "Izdavačka djelatnost Muzeja grada Koprivnice 1946-1987. godine", Koprivnica 1987.

3. U to vrijeme izložbe su uglavnom postavljali direktor MGKc Franjo Horvatić, arheologinja Sonja Kolar i konzervator Josip Fluksi.
4. Ne smije se nikako zanemariti u svemu tome i velika uloga industrije "Podravka", kao niti D. Feletara, tada zaposlenog u toj firmi, kao niti nekolicine spisatelja i likovnih radnika.
5. V. dvije bibliografije F. Horvatića: Podravski zbornik 84, 366 i d; Podravski zbornik 89, 149 i d. Neki autori, doduše, sudjeluju više puta kao koautori; u bibliografije su uvrštavani i autori likovnih priloga, s radovima u jednome broju kao cjelinom, što nismo razdjeljivali; također je kao jedna tema tretiran ciklus pjesama, a kao teme tretirani su i predgovori.
6. Razmjena publikacija i obogaćivanje stručne knjižnice Muzeja ovim putem posebna je tema, premda se i o tome priprema jedna analiza. Primjerice, od 169 naslova koji su dobiveni za razmjenu 1979. godine (kada se odvojeno vodi i taj podatak), došlo se god. 1980. do 340 naslova, kasnijih godina različito (primjerice, god. 1984. 283 naslova, a 1988. god. 261 naslov), da bi u 1990. god. bilo dobiveno 170 naslova razmjenom.
7. Plan je obuhvaćao prvotno 16 izdanja, od kojih je do danas u prvotnome smislu realizirano pet: v. D. Feletar, Glazbeni život Koprivnice, Biblioteka Podravskog zbornika 1, Koprivnica 1977, podaci na preklopu omota; to je, međutim, nadoknađeno drugim djelima.

Mladen MEDAR, Bjelovar

Evropski skup u Križevcima **ARHITEKTONSKO NASLJEĐE U IZVANGRADSKOM PROSTORU**

Odjel za povijest umjetnosti Instituta za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, u suradnji s evropskom organizacijom ECOVAST (**European Council for the Village and Small Town** - Evropski savez za sela i male gradove) i Skupštinom općine Križevci organizirao je međunarodni znanstveni skup koji je održan u Križevcima od 21. do 23. svibnja 1990. godine. Tema ovog, do sada četvrtog skupa ECOVAST-a ali prvog koji je održan u Jugoslaviji, bila je "Arhitektonsko nasljeđe u izvangradskom prostoru" (**"Architectural Heritage in the Countryside"**). Trodnevni skup, održan u reprezentativnoj zgradi stare Županijske palače, bio je zamišljen i realiziran kao sklop predavanja i diskusija u radnim grupama i obilaženju reprezentativne i tradicionalne arhitekture Križevaca i okoline¹ a pratilo ga je sedamdesetak stranih i domaćih sudionika, stručnjaka raznih profila, među kojima i nekolicina članova Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske.

Prvo predavanje održao je prof. dr. Dragutin Feletar (Geografski institut PMF, Zagreb) pod naslovom "Geografsko-povijesni prikaz sjeverozapadne Hrvatske", a zatim moderator ovoga skupa dr. Žarko Domljan (Institut za

povijest umjetnosti Sveučilišta, Zagreb), "Umjetnička topografija križevačke regije - problem metodologije istraživanja"². Poslije podne je sa temom "Sveobuhvatni katastar kulturnih dobara i organizacija u okviru odredbi Evropskog savjeta" nastupio dipl. ing. Hans Peter Jeschke (Amt der O.O. Landesregierung Linz), a zatim dr. Marijan Kornecki (Staatliche Werkstätte für Denkmalpflege, Krakow) s predavanjem "Drvena arhitektura na selu u Poljskoj - stanje i perspektive očuvanja". Nakon plodne i konstruktivne diskusije vođene na nekoliko jezika, organiziran je stručni obilazak Križevaca. Sudionici skupa obišli su grkokatoličku katedralnu crkvu sv. Trojice, crkvu sv. Križa, kuću Karas, Sabornicu i druge objekte registrirane u prigodnoj publikaciji - vodiču, izdanoj u povodu ovoga skupa.

Slijedećeg dana počele su s radom četiri radne grupe iz ruralne arhitekture, koje su se bavile pitanjima inventarizacije i klasifikacije ne samo pojedinih objekata nego i čitavih ambijenata, zakonima o zaštiti spomenika kulture, financijama, obrazovanjem i propagandom. Moderator ovih grupa bio je arhitekt John Sell, predavač na londonskoj školi **Architectural Association** i član RIBA (**Royal Institute of British**